

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. gruodžio 16 d. Nr. V 2020/(34.70.E-3403)-429-48
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. liepos 16 d. tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta kasko draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbiami*)) (toliau – draudimo sutartis), kurios neatskiriama dalis – Transporto priemonių draudimo taisyklės Nr. 030 (2019 m. kovo 1 d. redakcija) (toliau – Taisyklės). Draudimo sutartyje nurodyta, kad pareiškėjai nuosavybės teise priklausanti transporto priemonė „Mercedes Benz ML 320“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – automobilis) buvo apdrausta „visų rizikų kasko draudimu“. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpis nuo 2019 m. liepos 27 d. iki 2020 m. liepos 27 d.

2020 m. sausio 23 d. pareiškėja kreipėsi į draudiką ir nurodė, kad 2020 m. sausio 22 d. kelyje Tauragė–Šilalė susidūręs su ant kelio buvusiu nežinomu objektu buvo apgadintas pareiškėjai priklausantis automobilis (toliau – įvykis). Pareiškėja nurodė, kad po smūgio į apatinę automobilio dalį pasigirdo pašaliniai variklio garsai, todėl automobilis buvo nedelsiant sustabdytas ir nugabentas prie pareiškėjos namų. Po įvykio pareiškėja pastebėjo, kad yra sugadinta automobilio variklio apsauga, variklio dugninė bei pats variklis. Kreipimesi pareiškėja draudiko prašė išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą.

Draudikas gautą pranešimą užregistravo duomenų sistemoje ir pradėjo administruoti žalos bylą Nr. (*duomenys neskelbiami*). 2020 m. sausio 27 d. pareiškėjai pristačius transporto priemonę į remonto įmonę buvo atlikta automobilio apžiūra ir apžiūros nuotraukos pateiktos draudikui. Draudiko ekspertas, gavęs apgadintos transporto priemonės dokumentus ir sugadinimų nuotraukas, nusprendė atlikti papildomus žalos administravimo veiksmus, t. y. nuvyko į remonto įmonę ir papildomai apžiūrėjo išardytą apdrausto automobilio variklį bei patį automobilį, atliko automobilio matavimus ir pakartotinai visą tai užfiksavo nuotraukose. Įvertinęs visus surinktus duomenis, draudikas priėmė sprendimą, kad variklio sugadinimai atitinka nedraudžiamojo įvykio nuostatas, o automobilio sugadinimai negalėjo atsirasti pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis, todėl priėmė sprendimą atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobilio remonto išlaidas. Pareiškėja su tuo nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja prašo rekomenduoti draudikui išmokėti pareiškėjai 2 100 Eur draudimo išmoką, atlyginančią automobilio remonto išlaidas. Pareiškėjos nuomone, draudiko priimto sprendimo motyvai nėra pagrįsti jokiomis faktinėmis įvykio aplinkybėmis. Pareiškėjos teigimu, draudikas remiasi tik žalos administravimo procedūrą atlikusių darbuotojų prielaidomis ir subjektyviu vertinimu. Pareiškėja nurodo, kad draudiko daroma išvada, kad variklio gedimas yra susidėvėjimo ir (arba) blogos automobilio priežiūros pasekmė, yra nepagrįsta jokiais objektyviais duomenimis.

Pareiškėja kreipimesi taip pat pažymėjo, kad vienas iš draudiko atsisakymo motyvų yra tai, kad susidūrimo su kliūtimi metu turėjo būti pažeistos ir kitos, žemiau variklio apsaugos ir variklio dugninės esančios detalės, tačiau, pareiškėjos nuomone, priekinėje apatinėje automobilio dalyje žemiau negu variklio apsauga ir variklio dugninė nėra nei atsakyme minimo stabilizatoriaus, nei priekinio skydelio apatinio skersinio, nei vamzdelių, nei kitų atsakyme

išvardytų objektų, o tai matyti iš automobilio nuotraukų. Pareiškėjos teigimu, tai tik įrodo, kad tiek automobilio apžiūra, tiek žalos administravimas buvo atlikti atmetinai ir turint išankstinį nusistatymą vengti išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobilio remonto išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudiko teigimu, iš administruojant žalą surinktų duomenų matyti, kad esminis pareiškėjos pateiktos informacijos neatitikimas yra tai, kad buvo nustatytas vidinis variklio gedimas, kuris niekaip nėra susijęs ir negali būti susijęs su užfiksuotais išoriniais apgaditimais. Draudikas nurodo, kad jo ekspertai, kurie turi ilgametę darbo patirtį ir specialių žinių, nustatė, kad tokie variklio vidinių detalių gedimai yra galimi tik dėl jų „sudilimo dėl sutrikusio ir nepakankamo detalių tepimo automobilio eksploatacijos metu“, t. y. esant nepakankamam alyvos lygiui. Taip pat draudikas nurodo, kad transporto priemonės apžiūros metu buvo užfiksuoti tik variklio apsaugos ir variklio dugninės sugadinimai, tačiau kitos šalia esančios detalės neapgadintos. Draudiko nuomone, automobilio sugadinimų pobūdis yra koncentruotas, o sugadinimai neturi jaudančiai transporto priemonei susidūrus ir (arba) pervažiavus per žemą kliūtį būdingų slystamojo pobūdžio sugadinimų, t. y. slystamojo pobūdžio sugadinimai turėtų tęstis per visą automobilio apatinės dalies ilgį. Draudikas nurodo, kad papildomos automobilio apžiūros metu nufotografavus variklio dugninę buvo nustatyta, kad ji yra pažeista ne slystamuoju judesiu ir ne apatinėje dalyje, o priekinėje dalyje. Draudikas pažymi, kad, vertinant šį variklio alyvos dugninės pažeidimą, techniniu požiūriu esant tokiam apgaditimui turi būti pažeistos ir kitos automobilio detalės: priekinis bamperis, radiatoriai, kitos prieš variklio alyvos dugninę esančios detalės. Taip pat draudikas nurodo, kad pareiškėjos nurodytos aplinkybės neatitinka realios padėties, nes automobilio dalys, esančios 5–10 centimetrų žemiau nei apgadinta variklio dugninė, liko neapgadintos. Taigi, techninių duomenų visuma vienareikšmiškai patvirtina, kad automobiliui yra pagrįstai nustatytas vidinis variklio gedimas, kuris niekaip nėra susijęs su variklio dugninės sugadinimu, o variklio dugninės sugadinimas nėra užvažiavimo ant kliūties kelyje pasekmė.

Draudikas nurodo, kad, atsižvelgiant į visas nustatytas aplinkybes, pareiškėjos reikalavimui turi būti taikomas Taisyklių 3.1.3 papunktis, kuriame yra nustatyta, kad „Nedraudžiamaisiais įvykiais, už kuriuos draudimo įmonė neprivalo mokėti draudimo išmokų, laikomi tie įvykiai, kurių metu žala padaroma draudimo objektui kaip pasekmė gedimų, atsiradusių pačioje transporto priemonėje dėl jos eksploataavimo, išskyrus pagalbos kelyje atvejus“, ir Taisyklių 4.3.4 papunktis, kuriame įtvirtinta, kad „Draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką, jeigu draudėjas ar jo įgaliotas asmuo pateikė klaidinančią, neteisingą, melagingą ar tikrovės neatitinkančią informaciją apie draudžiamąjį įvykį“. Draudiko teigimu, Taisyklių 4.3.4 papunkčio pažeidimas pasireiškė tuo, kad pareiškėja draudikui pateikė klaidinančią ir realios padėties neatitinkančią informaciją apie įvykį. Draudikas nurodo, kad administruojant žalą buvo nustatyta, kad variklio dugninės apgadinimas, t. y. detalės prakirtimas vienoje vietoje, nepažeidžiant greta esančių automobilio detalių, yra nesuderinamas su fizikos bei mechanikos dėsniais. Taigi, atsižvelgdamas į visus atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi išdėstytus argumentus, draudikas nurodo, kad jo priimtas sprendimas atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką yra teisėtas, todėl neturi būti keičiamas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko priimto sprendimo atsisakyti atlyginti automobiliui padarytą žalą pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus, atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) nuostatas. Pagal CK 6.987 straipsnį, draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Sutarčių vykdymo principai įtvirtinti CK 6.200 straipsnyje: šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai; vykdydamos sutartį, šalys privalo bendradarbiauti ir kooperuotis;

sutartis turi būti vykdoma kuo ekonomiškiau kitai šaliai būdu; jeigu pagal sutartį ar jos prigimtį šalis, atlikdama tam tikrus veiksmus, turi dėti maksimalias pastangas sutarčiai įvykdyti, tai ši šalis privalo imtis tokių pastangų, kokių būtų ėmęsis tokiomis pat aplinkybėmis protingas asmuo. Be to, CK 6.38 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai bei nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jei vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus (CK 6.38 straipsnio 2 dalis). Kasacinio teismo praktikoje taip pat ne kartą pažymėta, kad prievolė yra laikoma įvykdyta netinkamai, pažeidus bendradarbiavimo pareigą, imperatyviasias teisės normas ar bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. gegužės 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-327-687/2015).

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje taip pat nustatyta, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo. Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad draudikas privalo ištirti draudžiamąjį įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti reikšmingas aplinkybes ir kad draudimo išmoka turi būti išmokėta per 30 dienų nuo minėtoms aplinkybėms nustatyti reikšmingos informacijos gavimo. Draudėjas draudikui privalo pateikti visą turimą informaciją, kuri yra reikšminga draudžiamąjį įvykio aplinkybėms, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalis).

Pažymėtina, kad šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja, sudarydama draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama ir kaip apskaičiuojama draudimo išmoka. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, apibrėžiančias jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

1. Dėl draudiko priimto sprendimo automobilio variklio gedimą pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu pagrįstumo

Taisyklių 1.1 papunktyje yra nurodyta, kad „draudžiamasis įvykis Transporto priemonių „Visų rizikų kasko“ draudimo atveju yra išskyrus Nedraudžiamuosius įvykius, nurodytus šių taisyklių 3. punkte ir Draudimo išmokos nemokėjimo pagrindus, nurodytus šių taisyklių 4. punkte), susijęs su apdraustos transporto priemonės sugadinimu ar sunaikinimu dėl tiesioginio, staigaus ir nenumatyto mechaninės jėgos poveikio iš išorės ar dėl gaisro, sprogimo, taip pat jei apdrausta transporto priemonė (jos dalis (-ys)) buvo pavogta ar užvaldyta plėšimo būdu. Transporto priemonėje neserijiniu būdu stacionariai įrengta papildoma įranga, kuriai žala buvo padaryta dėl šiame punkte nurodyto draudžiamąjį įvykio, yra apdrausta tik tokiu atveju, jei draudėjas ir draudikas dėl to atskirai susitarė ir aiškiai nurodė draudimo liudijime.“

Tačiau svarbu pažymėti, kad Taisyklių 3 skyriuje yra nurodyti nedraudžiamieji įvykiai, minėto skyriaus 3.1.3 papunktyje yra nustatyta, kad „nedraudžiamaisiais įvykiais, už kuriuos draudimo įmonė neprivalo mokėti draudimo išmokų, laikomi tie įvykiai, kurių metu žala padaroma draudimo objektui kaip pasekmė gedimų, atsiradusių pačioje transporto priemonėje dėl jos eksploatavimo, išskyrus pagalbos kelyje atvejus“.

Vertinant abiejų šalių pateiktus duomenis, svarbu pažymėti, kad pareiškėja kreipimėsi į Lietuvos banką nesutinka su draudiko priimtu sprendimu variklio gedimą pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Pareiškėja nurodo, kad draudiko priimtas sprendimas yra nepagrįstas, nes draudikas remiasi tik prielaidomis, o ne objektyviais įrodymais, ir nevertina pareiškėjos nurodytų faktinių aplinkybių, kad variklio gedimas įvyko po pareiškėjos nurodyto įvykio, t. y.

po atsitrengimo į nenustatytą objektą. Nesutikdamas su pareiškėjos argumentais, draudikas teigia nustatęs, jog variklis buvo pažeistas ne dėl pareiškėjos nurodomo įvykio, o dėl variklio detalių sudilimo, nulemtu „sutrikusio ir nepakankamo detalių tepimo automobilio nuolatinės ir ilgos eksploatacijos metu“, t. y. dėl nepakankamo variklio alyvos kiekio. Dėl šios priežasties draudikas mano, kad, vadovaudamasis šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, pagrįstai variklio gedimą pripažino nedraudžiamuoju įvykiu.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad draudikas, siekdamas pagrįsti teiginį, kad variklio gedimas atitinka Taisyklių 3.1.3 papunktyje nurodytą nedraudžiamąjį įvykį, vadovaujasi Transporto priemonių kompleksinių žalų grupės vadovo Y. Y. 2020 m. lapkričio 18 d. sudarytos išvados dėl automobilio sugadinimo (toliau – Specialisto išvada) duomenimis. Specialisto išvadoje nurodoma, kad 2020 m. sausio 23 d. buvo gautas pranešimas apie įvykį, kurio metu, kaip nurodo pareiškėja, pareiškėjos sutuoktinis automobiliu užvažiavo ant kliūties ir apgadino variklio dugninę (karteri), o po smūgio automobilis iš karto buvo sustabdytas. Specialistas išvadoje pažymi, kad automobilis buvo nugabentas į remonto įmonę, iš ten draudikui buvo pateiktos automobilio apgadinimų nuotraukos, jose buvo matomas variklio apsaugos ir variklio dugninės pažeidimas. Specialisto išvadoje nurodoma, kad, atlikus pakartotinę transporto priemonės apžiūrą, buvo padarytos papildomos automobilio variklio sugadinimų nuotraukos, jos patvirtino, kad remonto įmonėje išardžius automobilio variklį rasta vidinių dalių, t. y. alkūninio veleno ir alkūninio veleno įdėklo, mechaninių pažeidimų.

Atsižvelgdamas į pareiškėjos sutuoktinio nurodytas eismo įvykio aplinkybes bei užfiksuotus sugadinimus, specialistas Vidas Paškevičius atliko ekspertinį tyrimą ir nustatė, kad „žalos administravimo metu ekspertams išsamiai išanalizavus užfiksuotą informaciją, ekspertai nustatė, kad variklio alkūninis velenas ir jo įdėklai (3, 4, 8, 9 foto) yra sugadinti, pažeisti mechaniškai (subraižyti). Šie sugadinimai akivaizdžiai būdingi tokiais atvejais, kai atsiranda variklio darbo ilgalaikės eksploatacijos pasekmėje, t. y. žala varikliui buvo padaryta jam dirbant ilgą laiką sutrikus jo tepimo sistemai (nesant pakankamam alyvos lygiui ar slėgiui, arba nesant alyvos). Analogiškų įvykių pasekmėje, kuomet yra pramušama variklio dugninė ir alyva išbėga, dėl esančios alyvos likučių tarp besisukančių variklio detalių, ji realiai dar leidžia varikliui kurį laiką dirbti įprastu darbo režimu nepažeidžiant variklio alkūninio veleno bei jo įdėklų. Tokius faktus patvirtina ne tik techniniai, mechanikos dėsniai, bet ir ilgametėje darbo patirtyje realiai administruoti įvykiai. Techniniais bandymais yra įrodyta, kad ir be alyvos variklis gali dirbti dar apibrėžtą laiką, variklis nesugenda tuojau pat, tik ištekėjus alyvai.“

Taigi, atsižvelgdamas tiek į pareiškėjos nurodytas faktines aplinkybes, tiek į faktinius automobilio sugadinimus, specialistas padarė išvadą, kad „šiuo atveju gi, nustatyti variklio sugadinimai prieštarauja Pranešėjo pateiktoms aplinkybėms, kad tik „pajutus smūgį į apatinę automobilio dalį tuoj pat sustojau ir netrukus pasigirdo garsai variklyje“ <...> Konstatuojama, jog variklio alkūninis velenas ir jo įdėklai yra sugadinti dėl ilgalaikio variklio naudojimo, sutrikus jo tepimo sistemai, pasekmėje (eksploatacijos pasekmė) ir nėra susiję su deklaruojamomis variklio dugninės pažeidimo aplinkybėmis.“

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus ginčo šalių įrodymus, pažymėtina, kad Specialisto išvados duomenys išplaukia iš tyrimo eigos, ekspertas vertino visas pareiškėjos ir jos sutuoktinio draudikui teiktuose paaiškinimuose ir kituose įrodymuose nurodytas įvykio faktines aplinkybes ir automobilio variklio sugadinimus, kurie buvo nustatyti išardžius variklį. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad Specialisto išvada buvo parengta automobilių vertintojo asistento kvalifikacijos pažymėjimą turinčio specialisto, darytina išvada, kad draudiko surinkti faktiniai duomenys nesudaro pagrindo abejoti specialisto padarytomis įvykio aplinkybių tyrimo išvadomis. Be to, pati pareiškėja nei Lietuvos bankui, nei draudikui nepateikė jokių objektyvių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad automobilio variklis nebuvo sugadintas dar prieš įvykį ir variklio gedimas įvyko būtent dėl pareiškėjos ir jos sutuoktinio nurodomo įvykio. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad draudikas pateikė objektyvius duomenis (Specialisto išvadą ir automobilio bei jo variklio sugadinimų nuotraukas), kurių pagrindu galima daryti išvadą, kad variklis sugedo dėl to, kad ilgą laiką buvo eksploatuojamas, nors jame buvo nepakankamas kiekis variklio alyvos, t. y. „ilgą laiką sutrikus jo tepimo sistemai“, todėl tai prieštarauja pareiškėjos sutuoktinio nurodomoms aplinkybėms, kad „po variklio dugninės pažeidimo jis iš karto sustojė, tačiau automobilio variklis iš karto sugedo“.

2. Dėl draudiko pritaiktų Taisyklių 4.3.4 papunkčio nuostatų pagrįstumo

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja taip pat nurodo, kad draudikas nepagrįstai teigia, dėl susidūrimo su kliūtimi turėjo būti pažeistos ir kitos, po variklio apsauga ir variklio dugnine

esančios detalės. Pareiškėjos nuomone, priekinėje apatinėje automobilio dalyje po variklio apsauga ir variklio dugnine nėra nei stabilizatoriaus, nei priekinio skydelio apatinio skersinio, nei vamzdelių, nei kitų atsakyme išvardytų objektų. Todėl, pareiškėjos manymu, draudikas nepagrįstai, remdamasis Taisyklių 4.3.4 papunkčio nuostatomis, priėmė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Nesutikdamas su tokiais pareiškėjos argumentais, draudikas teigia, kad iš surinktų duomenų matyti, kad Taisyklių 4.3.4 papunkčio nuostatos pažeidimas pasireiškė tuo, kad pareiškėja draudikui pateikė klaidinančią ir realios padėties neatitinkančią informaciją apie įvykį. Draudiko teigimu, buvo nustatyta, kad variklio dugninės apgadinimas, t. y. detalės prakirtimas vienoje vietoje, nepažeidžiant greta esančių automobilio detalių, yra nesuderinamas su fizikos bei mechanikos dėsniais. Dėl šios priežasties draudikas mano pagrįstai pritaikęs Taisyklių nuostatas ir atsisakęs pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką.

Taisyklių 4.3.4 papunktyje nustatyta, kad „draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką, jeigu: draudėjas ar jo įgaliotas asmuo pateikė klaidinančią, neteisiningą, melagingą ar tikrovės neatitinkančią informaciją apie draudžiamąjį įvykį“.

Vertinant ginčo šalių argumentus, susijusius su draudimo sutartyje įtvirtintų draudėjo pareigų vykdymu, pažymėtina tai, kad kasacinis teismas yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartis yra fiduciarinė, t. y. grindžiama jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu (lot. *uberrimae fidei*), dėl to šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2001 m. birželio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-397/2001; 2008 m. lapkričio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-518/2008; kt.). Draudimo santykių ypatumai lemia šių santykių dalyvių pareigą ypač glaudžiai bendradarbiauti ir kooperuotis, padedant įgyvendinti vienas kitam savo teises bei vykdyti pareigas (CK 6.38 straipsnio 3 dalis).

Vertinant abiejų šalių pateiktus duomenis, svarbu pažymėti, kad iš pateiktų nuotraukų ir Specialisto išvados matyti, kad draudikas, siekdamas pagrįsti priimtą sprendimą, atliko ne tik išardyto variklio, tačiau ir sugadintos transporto priemonės papildomą apžiūrą, jos metu apžiūrėjo ir išmatavo transporto priemonės detalių ir sugadinimų aukštį. Specialisto išvadoje, kuri buvo sudaryta atsižvelgiant į gautus duomenis, nurodyta, kad „automobilio techniniai parametrai / duomenys patvirtina, jog automobilio priekinis skersinis, priekinės važiuoklės stabilizatorius (11 foto) yra apie 5–10 cm žemiau nei pati variklio dugninė. Deklaruojamomis Pranešėjo aplinkybėmis automobiliui judant į priekį bei atsitrenkus į kliūtį, tokiu atveju neabejotinai turėjo būti pažeisti ne tik variklio dugninė, bet ir prieš ją esantis priekinis skersinis bei už jos - stabilizatorius. Jokiais mechanikos ir fizikos dėsniais negalima paaiškinti aukščiau esančios variklio dugninės sugadinimo (prakirtimo) iš priekinės dalies, nepažeidžiant žemiau jos esančių detalių. Apžiūros metu gauti duomenys patvirtina, kad nebuvo nustatyta jokių šių detalių sugadinimų ir / ar deformacijų (7, 11 foto). Taip pat, atlikus apžiūrą nėra nustatyta ir slystamojo / braukiamojo kontakto požymių ant variklio dugninės (10 foto), kurie tokiais atvejais visuomet neišvengiamai palieka plėštinį pėdsaką, jai kontaktuojant su ant kelio buvusiu bet kokia kliūtimi. Atkreiptinas dėmesys, jog variklio dugninės (10 foto) pažeidimo forma, jo kontūrai yra būdingi koncentruotam vietiniam sugadinimui (įkirtimui), kuris (yra) gali būti padarytas (padaromas) apvaliu metaliniu daiktu ne iš apatinės dalies ir ne užvažiuavus ant jo, bet iš priekio.“ Papildomai Specialisto išvadoje yra pažymėta, kad „Pranešėjo pateiktose fotografijose (12,13 foto) aiškiai yra matyti, kad tariamo kontakto su kliūtimi vieta yra praktiškai tame pačiame aukštyje su stabilizatoriumi ir akivaizdžiai žemiau nei variklio dugninė. Iš to konstatuotina, jog tariama kliūtis negalėjo būti aukštesnė, kitaip ji būtų kontaktavusi su priekiniu bamperiu ir jį pažeidusi.“

Atsižvelgdamas į visa tai, specialistas padarė išvadą, kad „apibendrinant aukščiau išdėstytus draudiko atlikto tyrimo duomenis, ekspertai konstatuoja, kad Pranešėjo deklaruojamas 2020-01-22 įvykis neatitinka realių įvykio aplinkybių bei jo metu automobiliui Mercedes Benz ML320, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), padarytų variklio dugninės sugadinimų.“

Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant tiek į minėtus Specialisto išvadoje konstatuotus duomenis, tiek į visą abiejų šalių pateiktą informaciją, svarbu pažymėti, kad iš pateiktų duomenų matyti, kad eismo įvykis įvyko ne pareiškėjos ir jos sutuoktinio nurodomomis aplinkybėmis. Iš pateiktų automobilio nuotraukų matyti, kad ant automobilio variklio dugninės ir šalia esančių detalių nėra jokių slystamojo pobūdžio sugadinimų, kuriuos turėjo padaryti objektas, kai transporto priemonė juda. Dėl pačios variklio dugninės pažeidimo fakto taip pat kyla abejonių, nes variklio dugninės sugadinimas yra būdingas koncentruotam vienam smūgiui

iš apatinės variklio dalies, nors, Specialisto išvadoje pateiktais duomenimis, kai automobilis judėjo, smūgis į variklio dugninę turėjo būti iš automobilio priekio. Be to, iš Specialisto išvados ir pateiktų nuotraukų matyti, kad pareiškėjos nurodomomis aplinkybėmis turėjo būti apgadintos kitos šalia variklio dugninės esančios detalės, kurios yra žemiau nei pati variklio dugninė, tačiau jos apgadintos nebuvo. Taigi, iš visų nurodytų duomenų galima daryti išvadą, kad pareiškėja ir jos sutuoktinis nesilaikė teisės aktuose nustatytos pareigos (Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalis) ir pateikė neteisingą informaciją apie įvykio aplinkybes, todėl draudikas pagrįstai vadovavosi Taisyklių 4.3.4 papunktyje įtvirtintomis nuostatomis. Lietuvos banko nuomone, informacija, kokiomis aplinkybėmis buvo sugadinta variklio apsauga, dugninė ir variklis, yra esminė visame žalos administravimo procese, todėl, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja ir jo sutuoktinis pateikė neteisingą informaciją apie įvykį, draudikui buvo užkirstas kelias tinkamai administruoti įvykį, nustatyti ir iširti visas įvykio aplinkybes ir įvertinti draudžiamą įvykio faktą. Dėl šios priežasties galima daryti išvadą, kad draudikas, vadovaudamasis šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, pagrįstai atsisakė išmokėti draudimo išmoką tiek už automobilio variklio, tiek už variklio dugninės bei apsaugos remontą.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad draudikas Lietuvos bankui pateikė Specialisto išvadą, kurioje aiškiai pažymėta, kad įvykis įvyko ne pareiškėjos ir jos sutuoktinio nurodytomis aplinkybėmis ir kad automobilio variklio dugninė bei apsauga negalėjo būti sugadintos automobiliui judant ir kelyje kontaktuojant su nenustatytu objektu, taip pat įvertinus faktą, kad automobilio variklis sugedo dėl to, kad ilgą laiką buvo eksploatuojamas, nors jame buvo nepakankamas kiekis variklio alyvos, o Specialisto išvada nebuvo paneigta objektyviais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, remdamasis Taisyklių 3.1.3 ir 4.3.4 papunkčiais, atsisakė išmokėti pareiškėjai draudimo išmoką, o pareiškėjos reikalavimas atlyginti 2 100 Eur draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos įvykio metu patirtus nuostolius, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis